

سوال

به سبب طبیعت کارم که در یک مرکز فروش است در روز رمضان با خانم‌ها سر و کار دارم و بدون شهوت با آنان حرف می‌زنم اما احساس می‌کنم چیزی از من خارج می‌شود که نمی‌دانم آیا منی است یا مذی. آیا این روزه‌ام را باطل می‌کند؟

پاسخ مفصل

الحمدلله.

این سؤال کننده درباره اینکه آنچه از او خارج شده منی است یا مذی، تردید دارد.

«**فرق بین منی و مذی** این است که منی مرد آبی است غلیظ و سفید و منی زن رقیق و زرد است. مذی اما آبی است رقیق و سفید (شفاف) و لزج که هنگام ملاعبه یا به یاد آوردن جماع یا اراده جماع یا نگاه یا دیگر عوامل خارج می‌شود و مرد و زن در آن مشترک هستند». (فتاوی اللجنة الدائمة: ۵ / ۴۱۸).

غالب آن است که آنچه از شما خارج شده مذی است نه منی، زیرا منی با فشار بیرون می‌آید و مرد آن را احساس می‌کند.

خارج کردن عمدی منی از باطل کننده‌های روزه است، همینطور اگر با جماع یا بوسه یا مباشرت یا نگاه پی در پی به زنان منی او خارج شود، روزه‌اش باطل شده است.

آیا مذی روزه را باطل می‌کند؟

علما درباره مذی که آیا روزه را باطل می‌کند یا خیر، اختلاف دارند. مذهب حنبلی‌ها این است که مذی اگر به سبب مباشرت مانند لمس یا بوسیدن و مانند آن خارج شود، روزه باطل می‌شود.

و اگر به سبب نگاه پی در پی باشد روزه را باطل نمی‌کند.

ابوحنیفه و شافعی بر این رای هستند که نزول مذی مطلقاً روزه را باطل نمی‌کند، چه از روی مباشرت باشد یا غیر آن و آنچه روزه را باطل می‌کند نزول منی است نه مذی. نگا: «المغنی» (۴/۳۶۳).

شیخ ابن عثیمین - رحمه الله - در «الشرح الممتع» (۶/۲۳۶) پس از ذکر مذهب حنبلیان در این موضوع می‌گوید:

«این دلیل صحیحی ندارد. زیرا مزی از نظر شهوت و از نظر سست شدن بدن پس از آن پایین‌تر از منی است، بنابراین نمی‌تواند به منی ملحق شود و درست آن است که گفته شود: اگر بر اثر مباشرت مزی از او خارج شد یا استمنا کرد و مزی از او خارج شد روزه‌اش [به دلیل خروج مزی] باطل نیست و درست است و این انتخاب شیخ الاسلام ابن تیمیه - رحمه الله - است. دلیل او، عدم دلیل است (یعنی نبودن دلیل بر اینکه خارج شدن مزی باعث بطلان روزه می‌شود) زیرا روزه عبادتی است که انسان آن را به شکل شرعی‌اش شروع کرده و نمی‌توان این عبادت را باطل دانست مگر با دلیل».

منظور از اینکه استمنا کرد و مزی از او خارج شد یعنی آنکه خواسته منی را خارج کند اما منی بیرون نیامده و مزی خارج شده باشد.

از شیخ ابن باز (۱۵/۲۶۷) پرسیده شد: اگر شخص در حال روزه بود و به سبب بوسیدن یا دیدن فیلم‌های نامناسب مزی از او خارج شد، آیا روزه‌اش را باید قضا کند؟

ایشان چنین پاسخ دادند:

«خروج مزی در صحیح‌ترین اقوال علما روزه را باطل نمی‌کند، فرقی نمی‌کند که به دلیل بوسیدن همسر باشد یا دیدن برخی فیلم‌ها یا دیگر عوامل تحریک کننده شهوت. اما برای مسلمان جایز نیست که فیلم‌های نامناسب را ببیند یا ترانه‌هایی که الله حرام کرده یا آلات لهو را گوش دهد. اما خارج شدن منی از روی شهوت روزه را باطل می‌کند، چه از طریق مباشرت باشد یا بوسه یا تکرار نگاه یا دیگر اسبابی که شهوت را تحریک می‌کند مانند استمنا و مانند آن. اما احتلام (خواب جنسی) یا فکر کردن [به مسائل جنسی] روزه را باطل نمی‌کند حتی اگر به سبب آن منی خارج شود».

از علمای کمیسیون دائم (۱۰/۲۷۳) پرسیده شد: یکی از روزهای رمضان من و همسر من در حالی که روزه بودیم حدود نیم ساعت کنار هم نشسته بودیم و با هم شوخی می‌کردیم. وقتی از او دور شدم متوجه شدم لباس زیرم خیس است و این یک بار دیگر برایم اتفاق افتاد. لطفاً بگویید که آیا باید کفاره بدهم؟

پاسخ:

«اگر چنان باشد که گفتید بر اساس مراعات بقای بر اصل، کفاره و قضایی بر عهده شما نیست، مگر اینکه ثابت شود که آن خیزی منی بوده که در این صورت قضای آن روز بر شما واجب است و کفاره لازم نیست».

حاصل آنکه چیزی بر عهده شما نیست و روزه‌تان صحیح است مگر آنکه مطمئن شوید آنچه خارج شده منی است. در صورتی که منی باشد باید قضای آن روز را به جای بیاورید و کفاره‌ای بر عهده شما نیست.

همچنین شما باید از سخن گفتن با زنان بدون نیاز خودداری کنید و اگر لازم بود با آنها حرف بزنید در پیروی از سخن

حق تعالی نگاه خود را حفظ کنی: **قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ ذَلِكَ أَزْكَى لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ** [نور: ۳۰] (به مردان باایمان بگو دیده فرو نهند و پاکدامنی ورزند که این برای آنان پاکیزه‌تر است زیرا الله به آنچه می‌کنند آگاه است).

و مسلم (۲۱۵۹) از جریر بن عبدالله روایت کرده که گفت: از رسول الله - صلی الله علیه وسلم - درباره نگاه ناگهانی پرسیدم، پس مرا امر کرد که نگاهم را برگردانم.

نووی می‌گوید:

«معنای نگاه ناگهانی این است که نگاه انسان به طور اتفاقی و بدون قصد به زنی نامحرم بیفتد. در این صورت در آغاز گناهی بر او نیست و باید فوراً نگاهش را برگرداند، و اگر نگاهش را فوراً برگرداند گناهی بر او نیست و اگر نگاهش را ادامه داد به دلیل این حدیث گناهکار می‌شود، زیرا پیامبر - صلی الله علیه وسلم - او را امر کرد که نگاهش را برگرداند. همراه با این سخن حق تعالی که می‌فرماید: **قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ** (به مردان باایمان بگو دیده فرو نهند)».

و اگر امکانش باشد که زنان مسئولیت فروش برای زنان و صحبت با آنان را بر عهده داشته باشند این بهتر و به سلامت نزدیکتر است.

والله تعالی اعلم.